

مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم و غیر مستقیم در نظم نوین قانونی

تدوین:
سهیل جلالی

با مقدمه دکتر امیدعلی پارسا
رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

شامل:

۱. قانون مالیات‌های مستقیم با اعمال کلیه اصلاحات و الحاقات مورخ ۱۴۰۰/۳/۲ با آدرس آیین‌نامه‌های اجرایی
۲. قانون ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲
۳. قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ با آدرس آیین‌نامه‌های اجرایی
۴. جدول مقایسه قانون ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ با قانون قبلی
۵. ترمینولوژی حقوقی مالیاتی
۶. نمیه

مردادماه ۱۴۰۰

انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر

عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام—Iran. Laws. etc.
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم و غیر مستقیم در نظم نوین قانونی/تدوین سهیل جلالی؛ با مقدمه امیدعلی پارسا؛ ویراستاری بخش حقوقی شرکت ویراپژوهان پویا؛ [به سفارش] ویراپژوهان پویا.
مشخصات نشر	تهران: جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی امیرکبیر، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۷۲ ص.: جدول.
شابک	ISBN: 978-964-210-380-5؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال؛
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
موضوع	مالیات — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	Taxation — Law and legislation — Iran
موضوع	مالیات بر درآمد — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	Income tax — Law and legislation — Iran
شناسه افزوده	جلالی، سهیل، ۱۳۶۹، - گردآورنده
شناسه افزوده	پارسا، امیدعلی، ۱۳۴۶-
شناسه افزوده	شرکت ویرا پژوهان پویا
شناسه افزوده	جهاد دانشگاهی. واحد صنعتی امیرکبیر. انتشارات
رده بندی کنگره	KMH۳۵۴۳/۸
رده بندی دیویی	۳۴۳/۵۵۰۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۴۴۱۳۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیفا

مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم و غیر مستقیم در نظم نوین قانونی

تدوین: سهیل جلالی

ناشر	جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر
مدیر مسؤول	دکتر مهدی ورسعی
نوبت چاپ	اول
سال چاپ	۱۴۰۰
قطع	پالتویی
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	۸۵۰۰۰۰ ریال
ویراستار، صفحه‌آرا و طراح جلد	بخش حقوقی شرکت ویرا پژوهان پویا
چاپخانه	اصلی:

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۰-۳۸۰-۵ ISBN: 978-964-210-380-5

نمایشگاه و فروشگاه دائمی: تهران، خیابان حافظ، روبروی خیابان سمیه، جنب دانشگاه صنعتی امیرکبیر، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر

تلفن: ۹۸۱ ۹۵۰ ۹۸۲۱۶۶+ تلفکس: ۹۸۲ ۹۵۰ ۹۸۲۱۶۶+

فروشگاه اینترنتی: www.jdamirkabir.ac.ir

نشانی شرکت ویراپژوهان پویا: تهران، شهرک غرب، بلوار پاکباز، تقاطع بلوار دریا، شماره ۱۸۵، واحد ۴ جنوبی تلفن همراه: ۰۹۱۲۳۵۷۲۵۹۰ تلفکس: ۰۲۱-۸۸۶۹۷۰۰۲-۳

کد پستی: ۱۹۹۸۸۷۵۸۴۹ رایانامه: info@vraa.ir

فهرست کتاب

- ◀◀ مقدمه به قلم دکتر امیدعلی پارسا معاون وزیر و رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور.....
- ◀◀ پیشگفتار جعفر غفاری شیروان رییس هیئت مدیره شرکت دانش بنیان ویرا پروهان پویا.....
- ◀◀ خلاصه اجرایی.....
- ◀ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اعمال اصلاحات و الحاقات مورخ ۱۴۰۰/۳/۲..... ۱.
- ◀◀ باب اول: اشخاص مشمول مالیات ۱.
- ◀◀ باب دوم - مالیات بر دارایی ۳.
- ◀ فصل اول - مالیات سالانه املاک ۳.
- ◀ فصل دوم - مالیات مستغلات مسکونی خالی ۴.
- ◀ فصل سوم - مالیات بر اراضی بایر ۴.
- ◀ فصل چهارم - مالیات بر ارث ۴.
- ◀ فصل پنجم - حق تمبر ۱۵.
- ◀◀ باب سوم: مالیات بر درآمد ۱۹.
- ◀ فصل اول - مالیات بر درآمد املاک ۱۹.
- ◀ فصل دوم - مالیات بر درآمد کشاورزی ۳۵.
- ◀ فصل سوم - مالیات بر درآمد حقوق ۳۵.
- ◀ فصل چهارم - مالیات بر درآمد مشاغل ۴۲.
- ◀ فصل پنجم - مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی ۴۹.
- ◀ فصل ششم - مالیات بر درآمد اتفاقی ۶۲.
- ◀ فصل هفتم - مالیات بر جمع درآمد ناشی از منابع مختلف ۶۵.
- ◀◀ باب چهارم - در مقررات مختلفه ۶۶.
- ◀ فصل اول - معافیت ها ۶۶.

- ◀ فصل دوم - هزینه‌های قابل قبول و استهلاک ۸۹
- ◀ فصل سوم - قرائن و ضرایب مالیاتی ۹۸
- ◀ فصل چهارم - مقررات عمومی ۹۸
- ◀ فصل پنجم - وظایف مؤدیان ۱۱۳
- ◀ فصل ششم - وظایف اشخاص ثالث ۱۱۷
- ◀ فصل هفتم - تشویقات و جرایم مالیاتی ۱۲۳
- ◀ فصل هشتم - ابلاغ ۱۲۹
- ◀ فصل نهم - وصول مالیات ۱۳۲
- ◀◀ باب پنجم - سازمان تشخیص و مراجع مالیاتی ۱۳۷
- ◀ فصل اول - مراجع تشخیص مالیات و وظایف و اختیارات آن‌ها ۱۳۷
- ◀ فصل دوم - ترتیب رسیدگی ۱۴۳
- ◀ فصل سوم - مرجع حل اختلاف مالیاتی ۱۴۷
- ◀ فصل چهارم - شورای عالی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن ۱۵۳
- ◀ فصل پنجم - هیئت رسیدگی به تخلفات اداری و وظایف و اختیارات آن ۱۵۸
- ◀ فصل ششم - دادستانی انتظامی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن ۱۵۸
- ◀ نامه شماره ۴۰۳۶۴ مورخ ۱۴۰۰/۴/۱۴ رئیس جمهور اسلامی ایران
- در خصوص ابلاغ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ .. ۱۷۳
- ◀ نامه شماره ۱۱/۲۹۵۷۷ - ۲۰ مورخ ۱۴۰۰/۴/۱۲ رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ .. ۱۷۳
- ◀◀ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ ۱۷۵
- ◀◀ فصل اول - تعاریف و کلیات ۱۷۵
- ◀◀ فصل دوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه ۱۷۹
- ◀◀ فصل سوم - معافیت‌ها ۱۸۳
- ◀◀ فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان و اشخاص ثالث ۱۹۴

« فصل پنجم - ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات
ان ۲۰۰

« فصل ششم - مالیات کالاهای خاص ۲۰۲

« فصل هفتم - مالیات‌ها و عوارض خاص ۲۰۷

« فصل هشتم - جریمه‌ها ۲۱۹

« فصل نهم - تخصیص، انتقال و توزیع مالیات ۲۲۱

« فصل دهم - سایر مقررات ۲۲۷

« قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ ۲۳۷

« فصل اول - تعاریف ۲۳۷

« فصل دوم - تکالیف اشخاص مشمول ۲۳۹

« فصل سوم - تکالیف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذی‌ربط ۲۴۸

« فصل چهارم - تشویق‌ها و تسهیلات ۲۵۰

« فصل پنجم - ضمانت‌های اجرایی ۲۵۳

« فصل ششم - نظارت بر اجرا ۲۵۷

« پیوست اول: جدول تغییرات قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب

۱۴۰۰/۳/۲ ۲۶۱

« پیوست دوم: ترمینولوژی حقوقی مالیاتی ۲۷۵

« لیست کتب منتشره و گواهی حسن انجام کار توسط ۳۱۷

◀ مقدمه به قلم دکتر امیدعلی پارسا معاون وزیر و رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

پرداخت مالیات توسط مؤدیان مالیاتی در واقع پرداخت قدرالسهم هزینه‌های عمومی زندگی اجتماعی گریز ناپذیر انسان‌ها در همه اعصار، به‌ویژه در شرایط زندگی مدرن امروزی و مشارکت در سازندگی و توسعه کشور و مهمترین ابزار حرکت جامعه به سمت ارتقاء عدالت اجتماعی است. ارتقاء نسبی سطح رفاه و زندگی اجتماعی عامه مردم در جهان امروز مستلزم تقسیم کار هوشمندانه بین ارکان و اجزای حاکمیت و عامه مردم است و در واقع حاکمیت و مردم، شرکاء دوگانه در ایجاد یک جامعه توسعه‌یافته پایدار و پویا و رو به تعالی و سرشار از احساس عدالت اجتماعی و شادمانی هستند. در این تقسیم کار، مجموعه حاکمیت (یعنی هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه) عهده‌دار وظایف عمومی از قبیل قانون‌گذاری، دفاع و حفظ نظم و امنیت، بهداشت و درمان، آموزش عمومی، تعریف و تضمین حقوق مالکیت و تأمین زیرساخت‌های لازم (عرضه کالاها و خدمات عمومی) برای انجام فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی توسط آحاد ملت، متناسب با استعدادها و توانایی‌های آنها است (عرضه کالاها و خدمات خصوصی و دارای توجیه اقتصادی). با این تقسیم کار است که آحاد مردم در فضای مناسب ایجاد شده توسط حاکمیت، متناسب با استعدادها و قابلیت‌ها و توانمندی‌های خود فعالیت می‌نمایند و بهره‌مند می‌شوند و می‌بایست هزینه بهره‌مندی از خدمات عمومی و زیرساخت‌های کشور را طبق قوانین و مقررات مرتبط و متناسب با میزان درآمد، سود، ثروت و مصرف خود تحت عنوان مالیات به سازمان امور مالیاتی پرداخت نمایند. با این حال طبیعت مالیات ستانی به مثابه داروی تلخ شفابخشی است که باید خورانیده شود و اصلاحات بنیادین نظام مالیاتی به مثابه عمل جراحی پر از چالش و

عواقب و مسائل جانبی است که عزم و اراده طراحی و مراقبت ویژه نیاز دارد.

نظام مالیاتی مدرن کارا و عادلانه و تأمین کننده بخش اعظم منابع بودجه عمومی دولت، یکی از اصلی ترین زیرساخت های توسعه پایدار و استقرار عدالت اجتماعی بوده و تحقق این مهم علاوه بر الزام به سیاست گذاری و تصویب قوانین و مقررات متناسب با شرایط و نیازهای کشور و تجارب موفق دنیا در راستای گسترش پایه های مالیاتی، و تعیین نرخ های بهینه مالیاتی، حداقل کردن معافیت های مالیاتی هدفمند و وجود فرهنگ مالیاتی شایسته، مستلزم گذار موفق از نظام مالیاتی سنتی به نظام مالیاتی الکترونیک یعنی (E.TAX) و بلافاصله طراحی و استقرار نظام مالیاتی هوشمند (I.TAX) یکپارچه، داده مبنا و مودی محور مبتنی بر فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و حسابرسی بر مبنای ریسک مودیان و حداقل کردن مداخلات و سلیقه های عامل انسانی در تولید، پردازش و بهره برداری از داده ها و اطلاعات با کیفیت مورد نیاز فرایندهای مالیاتی است. با انجام موفق این گذار حیاتی یعنی تغییر پارادایم مالیات ستانی است که ویژگی های نظام مالیاتی مطلوب اعم از کارایی و کفایت در تأمین منابع عمومی، بی طرفی و عدالت مالیاتی، سادگی و سهولت انجام تکالیف مالیاتی، تمکین داوطلبانه و صادقانه مودیان و رضایت ذی نفعان، حداقل کردن فرار مالیاتی و ارتقاء سلامت اداری و درست کرداری مودیان و ماموران مالیاتی محقق شده و با تعمیق اعتماد عمومی کارکردها و اهداف نظام مالیاتی شامل تأمین منابع مالی بودجه عمومی دولت، باز توزیع درآمد و ثروت و گسترش عدالت اجتماعی، کمک به تنظیم گری اقتصاد و مقابله با سوداگری های اختلال زا و شفافیت فعالیت های اقتصاد به منصفه ظهور خواهد رساند.

کارکرد مطلوب نظام مالیاتی برای دسترسی به اهداف یاد شده، بیش از هر چیز مستلزم برخورداری از قوانین و مقررات کارآمد، جامع و شفاف و متناسب با زیرساخت های فناوری موجود در کشور و حتی تأمین و تضمین کننده بهر مندی مطلوب از این زیرساخت

هست. در همین راستا قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ به عنوان یک قانون مستقل مهمترین اراده حاکمیت در خصوص تضمین دسترسی سازمان امور مالیاتی کشور به داده‌های مربوط، دقیق و به هنگام، در راستای تحقق نظام نوین مالیاتی محسوب می‌گردد. اجرای مطلوب قانون متری و بسیار مهم پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان موجب ایجاد زیرساخت‌های اصلی نظام مالیات بر ارزش افزوده مدرن (VAT) و مالیات مستقیم و شفافیت در رویدادهای مالی است که با استقرار کامل و بهره‌برداری از این پلتفرم در نهایت همه صورت‌حساب‌های صادره توسط کلیه کسب و کارهای کشور (اعم از دولتی و غیردولتی و اشخاص حقوقی و حقیقی) را به صورت مستقیم، رمزنگاری شده و امن، از طریق پایانه‌های فروشگاهی و حافظه‌های مالیاتی به مراکز داده و پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان امور مالیاتی منتقل نموده و یکی از مهمترین زیر ساخت‌های گذار از نظام مالیاتی سنتی و مالیات الکترونیکی به نظام مالیاتی هوشمند را میسر می‌سازد.

بدون تردید اجرای مطلوب قانون بسیار حساس، مهم و به روز پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و طراحی، پیاده‌سازی و استقرار این طرح ملی بزرگ به عنوان یکی از مهمترین زیرساخت‌های هوشمندسازی نظام مالیاتی کشور و تحقق اهداف شفافیت فعالیت‌های اقتصادی کلیه عوامل اقتصادی، پیشگیری و مقابله با فرار مالیاتی، ارتقاء رضایت و تمکین داوطلبانه مودیان، ارتقاء کارایی، اثربخشی، عدالت اجتماعی و سلامت اداری در نظام مالیاتی کشور و نیل به اهداف توسعه پایدار و عدالت اجتماعی بوده و در نهایت بهبود مدیریت عمومی کشور را به شدت تسریع و تسهیل خواهد کرد. اجرای شایسته قانون مذکور که دارای ابعاد پیچیده در طراحی مدل مفهومی، تأمین زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری لازم و مهم‌تر از همه جلب مشارکت و همکاری مؤثر همه مودیان مالیاتی در فضای مناسب اجتماعی فرهنگی و اجرایی کشور است. مستلزم اجماع و همگرایی و همکاری و مشارکت فعال همه ارکان نظام و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط می‌باشد.